

PIGMENTÖS KERATIT

Vill dela med mig lite ang Pigmentös keratit för de som är intresserade.

Båda mina mopsar har pigmentös keratit och det är vanligt att mopsar får det.

När man googlar på olika sjukdomar så upplever jag att det inte är ofta man får svar på det man undrar över och att man inte riktigt alla gånger förstår vad som står att läsa. Av den anledningen tänkte jag att jag med hjälp av min veterinär skulle försöka reda ut vad det här är för sjukdom, vad den har för förlopp osv på ett mer förståeligt sätt om det går. Jag passade därför på vid ett återbesök för ögonkontroll på min Joker att ställa några frågor till min veterinär Anna Arvill som har stor kompetens på ögon.

Vad är pigmentös keratit Anna?

Det är en progressiv sjukdom som ingen vet varför den uppstår. Den medför en ärrinvandring med de kärl som växer in över hornhinnan, och med den vävnad som växer in över hornhinnan så växer pigment med.

I början av sjukdomsförloppet ser man oftast inte så mycket vävnad utan det man ser är mest pigment när det gäller mops.

Vad är orsaken till att mopsar får keratit?

Vi vet inte det.

Vi gjorde en hyfsat stor inventering av mopsar för ett antal år sedan men det gick inte att fastställa någon grundläggande orsak. Vi tittade på skav på ögat för att ögonlocken ofta är inrullade, nosveck ifall nosveckspälshår låg och skavde på ögat, vi kontrollerade tårkvalitet, tårproduktion, skelningsgrad, eventuella felställda ögonlockshår från ögonlockskanter samt ytterligare några parametrar.

Det fanns inget statistiskt samband med någon utav dom parametrarna som vi tittade på vid undersökningen.

Såg ni någon skillnad mellan fawnfärgade och svarta mopsar?

Det var väl möjligen det enda som man kunde se på undersökningen att det "verkade" som att det faktiskt var vanligare på fawnfärgade.

Men.....det var alltför få svarta med i undersökningen så man kan inte statistiskt säkert säga det, men intrycket var att det var färre svarta som drabbades.

Hur kan man upptäcka pigmentös keratit?

Ibland kan man se det om ljuset ligger på mot ögat och kommer ifrån "rätt håll" samtidigt som hunden tittar åt ett annat håll så att man får "vinkeln" på belysningen. Då kan man uppleva att det är en mörkare brun fläck på ögat och det visar sig alltid från nossidan. Tittar man från nostrifyfeln så går det upp mot centrum på ögat.

Att man ser det i ett visst ljus eller i en viss belysning är nog den enda möjligheten att upptäcka det. Många gånger är det svårt att upptäcka pigmentös keratit då mopsar har väldigt mörkbruna vackra ögon så att den bruna fläcken som kommer ovanpå hornhinnan lätt blir kamouflerad av bakgrunden.

Det gäller verkligen att man tittar i mopsens ögon.

Går det att behandla keratit?

Det går att behandla själva keratiten på de flesta hundarna, men det man får göra lite skillnad på är att keratit som betyder "inflammatorisk vävnad på hornhinnan", och den kan man alltid behandla mer eller mindre framgångsrikt.

Vad som däremot är svårt att behandla bort är pigmenteringen, för den försvinner inte för att keratiten försvinner. Färgen ligger kvar som spår även efter att den underliggande vävnadsreaktionen är bortbehandlad. Det stora bekymret är att det kommer att finnas kvar i området så att det "matas på" dessutom.

Det blir inte bara en fläck som växer därför att kärlen och vävnaden växer in. Det är också så att ytskiktet på hornhinnan växer från periferin in emot centrum på hornhinnan, så de normala cellerna som är i kanten på ögonvitan in mot centrum blir en liten form av en virvelvind så småningom. Den naturliga och normala tillväxten i ytskiktet för alltså med sig pigment in mot centrum i det första skedet och det är förmodligen därför som man kan se att det är mest bara pigment från början. Tjocklek och inväxt kommer ofta lite senare.

Är det möjligt att operera bort pigmentförändringarna?

Att operera bort dem är egentligen inget stort bekymmer, men det är bara ytskiktet som skalas bort men man kan inte ta bort kantskiktet därför att där bildas de nya ythornhinnecellerna.

Så om man tar bort den mörka "tårtbiten" (det blir som en tårtbit i formen) och skalar av hela vägen ut så kan inte ytskiktet läka alls på det området.

När man då lämnat den lilla kanten - vilket man måste för att nya celler ska kunna växa in igen och laga såret som är orsakat av operationen så kommer pigmentet att följa med de små ytcellerna in igen.

Så efter en operation påbörjas problemet på nytt på en gång.

Långtidsprognosen på ett operativt ingrepp är ganska dålig och inget jag rekommenderar för per automatik så gör läkningen att problemet kommer tillbaka.

Vad händer om man inte behandlar sjukdomen?

Då växer den. Ofta både i tjocklek och utbredning för att till slut täcka hela ögat. När förändringen har gått så långt så den täcker centrum av hornhinnan då täcker den synaxeln (där hunden tittar ut) och då blir det en ordentlig synpåverkan.

Tänk dig solljus när pupillen drar ihop sig och att du har en brun "blaffa" mitt i pupillen.

Det kan motsvara som att ha en lapp för ögat. Det behöver alltså inte vara så att hela ögat är täckt av "blaffan" för att hunden ska bli funktionellt blind.

Periferiseendet finns dock kvar så hunden kan se så att säga "runtomkring". Om man bär glasögon så kan man prova att tejpa över glasen på insidan så är det lättare att förstå hur det fungerar, men var medveten om att glasögonen sitter en bit utanför ögat så man får tänka sig att lappen sitter på linsen. De som bär linser kanske bättre förstår hur det skulle vara.

I mörkare rum där pupillen öppnar sig ser hunden förmodligen bättre därför att det blir mer sikt förbi den bruna fläcken om den inte täcker hela ögat. Är det däremot heltäckt på hornhinnan då är det heltäckt och då ser hunden inte ut alls, utan då ser den fram till den bruna fläcken men kan fortfarande förnimma ljus och mörker.

Hunden blir alltså inte blind i den bemärkelse att ögat slutar att fungera. Inget påverkar t.ex. näthinna utan hunden ser fortfarande som en örn fram till den bruna fläcken med största sannolikhet.

Sedan är det naturligtvis så med t.ex. nerver att de behöver tränas för att fortsätta fungera bra. Allt behöver upprätthållas om det ska fungera, så hur bra synen kommer att vara om hunden varit funktionellt blind i flera år kan jag inte svara på.

Vad ska jag som mopsägare tänka på och vad kan jag göra för att förebygga pigmentös keratit? Kan du ge mig några goda råd?

Man kan nog inte förebygga så särskilt mycket initialt, men man ska vara uppmärksam på om huruvida pigmenteringarna börjar komma.

I dagsläget är det nog så att man har en hyfsad förmåga att med medicinsk hjälp hålla nere produktionshastigheten. Men det är en livslång behandling som man inte kan sluta med för då tar det fart igen.

Vi ser däremot en klar uppbromsning av progression när man väl får in behandlingen så det är väl värt att göra det och då är det viktigt att komma ihåg att man måste sätta in behandlingen innan den bruna pigmenteringen har nått upp så att den täcker synaxeln. Det är fram till dess att synen redan är påverkad som man har möjlighet att stötta så att synen bibehålls så lång tid som möjligt.

Man ska ha i åtanke att få ögonen kontrollerade någon gång, gärna i tidigt skede. Jag skulle rekommendera att kontrollera ögonen gärna vid 1 års ålder, för en del individer har den här tendensen oerhört stark redan vid 1 års ålder, medan andra klarar sig tills dom är upp emot 4-5-6 års ålder.

Progressionshastigheten är också lite osäker för det finns dom som har problemet vid 1-2 års ålder men där progressionen inte visar sig vara särskilt aktiv, och det kan finnas individer dom inte får förändringar förrän vid 5-6 års ålder där det går oerhört fort. Vad som styr dom sakerna har vi ingen aning om.

Stort tack till chefsveterinär Anna Arvill på Evidensia djursjukhuset Analysen Örebro

/ Angelica Lundgren Eriksson ♥

